

Briuselis, 2020 04 02
COM(2020) 129 final

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

**dėl Sprendimo (ES) 2016/344 dėl Europos platformos, skirtos bendradarbiavimui
sprendžiant nedeklaruojamo darbo problemą gerinti, sukūrimo įgyvendinimo**

1. ĮVADAS

Nedeklaruojamas darbas, suprantamas kaip bet kokia apmokama veikla, kuri savo pobūdžiu yra teisėta, tačiau nedeklaruojama valstybės institucijoms¹, gali būti įvairių rūšių: pradedant atvejais, kai darbas visiškai neregistruojamas dokumentuose, ir baigiant pranešimais apie ne visą darbo laiką, vokeliuose mokamais atlyginimais ir fiktyviu savarankišku darbu. Dėl nedeklaruojamo darbo darbuotojams kyla daug įvairių pavojų, o pats reiškinys daro neigiamą poveikį viešiesiems finansams ir platesnei socialinei sanglaudai. Sparčiai kintančioje ir vis mobilesne darbo rinkoje dėl nedeklaruojamo darbo skatinamas socialinis dempingas ir valstybėse narėse bei tarpvalstybiniu lygmeniu iškraipoma sąžininga konkurencija. Apskaičiuota, kad ES privačiajame sektoriuje nedeklaruojamas darbas vidutiniškai sudaro apie 14,3 proc. bendrosios pridėtinės vertės, tačiau esama didelių įvairių valstybių narių skirtumų². Iš neseniai atliktos „Eurobarometro“ apklausos taip pat matyti, kad maždaug kas dešimtas europietis (10 proc.) teigia praėjusiais metais įsigijęs prekių ar paslaugų, kurios, jo manymu, buvo susijusios nedeklaruojamu darbu. 3 proc. apklaustųjų teigia, kad per pastaruosius dvylika mėnesių patys vykdė nedeklaruojamą veiklą, o trečdalis pažįsta tokią veiklą vykdančių asmenų³.

Norint išspręsti nedeklaruojamo darbo problemą, reikia vadovautis holistiniu požiūriu, pagal kurį derinama įvairių sričių (pavyzdžiui, darbo teisės, socialinės apsaugos, mokesčių) politika ir jos įgyvendinamas, šiuo tikslu pasitelkiant tiek atgrasymo priemones (pvz., patikrinimus ir sankcijas), tiek prevencijos priemones (pavyzdžiui, geresnio informavimo kampanijas). Įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi politikos priemonių veiksmingumas. Be to, nors nedeklaruojamo darbo problemą pirmiausia turi spręsti nacionalinės valdžios institucijos, šiai nuolatinei problemai būdingas svarbus tarpvalstybinis aspektas.

Siekiant gerinti valstybių narių bendradarbiavimą sprendžiant nedeklaruojamo darbo problemą, 2016 m. Sprendimu (ES) 2016/344⁴ buvo sukurta Europos kovos su nedeklaruojamu darbu platforma. Aplinkybėmis, kai daugiausia būdavo palaikomas *ad hoc* tarpvalstybinis bendradarbiavimas, ši Platforma davė rimtą postūmį pokyčiams. Joje valstybių narių vykdymo užtikrinimo institucijos ir socialiniai partneriai suburiami į išskirtinį tinklą, kuriame jie gali mokytis vieni iš kitų ir imtis bendrų veiksmų, taip prisidedami prie teisingesnės Europos darbo rinkos kūrimo. Tokiu būdu ši platforma taip pat padėjo siekti Europos socialinių teisių ramsčio tikslų.

Darbo jėgos judumo srityje svarbus pastarojo meto įvykis buvo Europos darbo institucijos (EDI) įsteigimas 2019 m.⁵ Ji užtikrins, kad ES darbo jėgos judumo taisyklės būtų įgyvendinamos sąžiningai, paprastai ir veiksmingai. 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/1149, kuriuo įsteigiama Europos darbo institucija, numatyta, kad ši Platforma, kaip nuolatinė darbo grupė, bus integruota į EDI. Tai greičiausiai įvyks 2021 m.⁶ Tai leis vykdant Platformos veiklą, susijusią su kova su nedeklaruojamu darbu, pasinaudoti platesne EDI vykdymo užtikrinimo ir prevencijos perspektyva ir plėtoti sąveiką su kitomis EDI užduotimis, pvz., informacijos teikimu, bendrais ir suderintais patikrinimais ir gebėjimų stiprinimu. Labai svarbus žingsnis šioje srityje yra 2020 m. kovo 2 d. pradėta pirmoji Europos kampanija už deklaruojamą darbą #EU4FairWork, kurioje dalyvauja ir EDI.

1 Komisijos komunikatas „Kovos su nedeklaruojamu darbu stiprinimas“, KOM(2007) 628.

2 Williams, C.C., Horodnic, I.A., Bejakovic, P., Mikulic, D., Franic, J., Kadir, A. (2017), *An evaluation of the scale of undeclared work in the European Union and its structural determinants: estimates using the Labour Input Method (LIM)*.

3 Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 498 „Nedeklaruojamas darbas ES“, 2019 m. rugsėjo mėn.

4 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2016/344 dėl Europos platformos, skirtos bendradarbiavimui sprendžiant nedeklaruojamo darbo problemą gerinti, sukūrimo.

5 <https://ela.europa.eu/index.html>.

6 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1149, kuriuo įsteigiama Europos darbo institucija, iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 883/2004, (ES) Nr. 492/2011 ir (ES) 2016/589 ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2016/344.

Šioje Sprendimo (ES) 2016/344 taikymo ir pridėtinės vertės ataskaitoje apžvelgiama jo įgyvendinimo pažanga, padaryta nuo 2018 m., kai buvo priimta kas dvejus metus teikiama Platformos veikimo ataskaita⁷. Remiantis Sprendimo 12 straipsniu, šioje ataskaitoje vertinama, koku mastu pasiekti 4 straipsnyje nustatyti Platformos tikslai, ar įvykdyti 5 straipsnyje jai pavesti uždaviniai, ar atlikta 6 straipsnyje nustatyta veikla ir ar įvykdyti Platformos darbo programose nustatyti prioritetiniai veiksmai. Į šią ataskaitą įtraukti specialios 2019 m. atliktos Platformos narių apklausos, taip pat nuolatinės platformoje vykdomos veiklos stebėsenos rezultatai.

Trumpai apie Europos kovos su nedeklaruojamu darbu platformą

Atsižvelgiant į 2003 m. Tarybos rezoliuciją ir 2007 m. Komisijos komunikatą dėl kovos su nedeklaruojamu darbu⁸, 2016 m., siekiant gerinti valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą, buvo sukurta Europos kovos su nedeklaruojamu darbu platforma (toliau – Platforma).

Jos tikslas – prisidėti prie veiksmingesnių ES ir nacionalinių veiksmų: stiprinant valstybių narių atitinkamų valdžios institucijų ir kitų susijusių subjektų bendradarbiavimą, b) gerinant valstybių narių atitinkamų valdžios institucijų ir subjektų pajėgumus spręsti su tarpvalstybiniais nedeklaruojamo darbo aspektais susijusias problemas ir c) didinant visuomenės informuotumą su nedeklaruojamu darbu susijusiais klausimais ir skatinant valstybes nares dėti daugiau pastangų (4 straipsnis „Tikslai“). Šių tikslų turėtų būti siekiama: a) keičiantis geriausia patirtimi ir informacija; b) kaupiant ekspertines žinias ir atliekant analizę; c) skatinant laikytis novatoriško požiūrio į veiksmingą ir rezultatyvų tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir sudarant palankesnes sąlygas tai daryti, taip pat vertinant patirtį; d) horizontaliuoju lygmeniu padedant suvokti su nedeklaruojamu darbu susijusius klausimus (5 straipsnis „Uždaviniai“).

Platformoje suburiama daugiau kaip 50 suinteresuotųjų subjektų. Jos nariai yra ministerijų ir vykdymo užtikrinimo institucijų (darbo inspekcijų, mokesčių ir socialinės apsaugos institucijų) aukšto lygio atstovai, taip pat įvairių sektorių socialiniai partneriai. Jie veikia kaip vienas bendras informacijos centras, kuriame palaikomi ryšiai su nacionaliniais suinteresuotaisiais subjektais ir skleidžiama informacija apie mokymosi rezultatus. Stebėtojų teisėmis dalyvauja 14-os socialinių partnerių organizacijų iš pagrindinių sektorių, taip pat Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo (EUROFUND), Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūros ir Tarptautinės darbo organizacijos, Norvegijos ir Islandijos, kaip Europos ekonominės erdvės šalių, atstovai. Biuras, kurį sudaro pirmininkas – Komisijos atstovas – ir du pirmininko pavaduotojai, išrinkti iš aukšto lygio atstovų, padedamas Komisijoje įsteigto sekretoriato, vadovauja Platformos darbui ir nustato veiklos strateginę kryptį. Platformos plenariniai posėdžiai rengiami du kartus per metus.

Platformoje vykdomai veiklai paremti pagal ES užimtumo ir socialinių inovacijų programą (EaSI) skiriamas 1,35 mln. EUR metinis biudžetas. Be to, paskelbus 1,67 mln. EUR vertės kvietimus teikti pasiūlymus, EaSI lėšomis remiami penki tarpvalstybinio bendradarbiavimo projektai, kuriais siekiama spręsti nedeklaruojamo darbo problemą ir kurie padeda siekti Platformos tikslų.

⁷ Kas dvejus metus teikiama ataskaita skelbiama adresu <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=20472&langId=en>.

⁸ Tarybos rezoliucija dėl nedeklaruojamo darbo transformavimo į teisėtą darbą (2003/C 260/01) ir Europos Komisijos komunikatas „Kovos su nedeklaruojamu darbu stiprinimas“ (KOM(2007) 628).

2. PAŽANGA, PADARYTA ĮGYVENDINANT PLATFORMOS UŽDAVINIUS IR VYKDANT JOS VEIKLĄ

2016 m. gegužės mėn. buvo priimta pradinė Platformos darbo programa ir sklandžiai pradėta vykdyti jos veiklą. Nuo tada apskritai įgyvendinta 15 metinių veiklos projektų ir suburta daugiau kaip 1 450 suinteresuotųjų subjektų, kad jie galėtų kartu mokytis ir bendradarbiauti įvairiais klausimais: pradedant perspektyviais politikos metodais ir baigiant organizacinėmis struktūromis bei tarpvalstybiniais veiksmais.

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie šią veiklą ir apie tai, kaip ji padėjo įgyvendinti Platformos uždavinius (5 straipsnis). Jo struktūra grindžiama trimis strateginiais prioritetais, nustatytais Platformos 2017–2018 m. ir 2019–2020 m. darbo programose⁹, kurie yra: 1) bendradarbiavimas ir bendri veiksmai, 2) tarpusavio mokymasis ir 3) žinių gilinimas. Šiame skyriuje taip pat apžvelgiama, kaip vykdant Platformos veiklą buvo įgyvendinami šie strateginiai prioritetai.

Platformos veiklos, vykdytos nuo 2016 m., apžvalga¹⁰

2019 m. apklausos duomenimis¹¹, dauguma Platformos narių ir stebėtojų (84 proc.) pritaria nuomonei, kad, siekiant Platformos tikslų, padaryta didelė arba labai didelė pažanga. Pagrindinės veiklos rūšys, padedančios siekti šių tikslų ir įgyvendinti uždavinius, yra, be kita ko, įprasti seminarai (84 proc.) teminiai apžvalginiai praktiniai seminarai (74 proc.), darbo grupės (68 proc.) ir darbuotojų mokymosi vizitai (45 proc.).

⁹ 2017–2018 m. ir 2019–2020 m. darbo programos pateikiamos adresais:

<https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=22305&langId=en>,

<https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=16358&langId=en>.

¹⁰ Duomenys apie veiklą, vykdytą iki 2019 m. pabaigos.

¹¹ Į 2019 m. apklausos, susijusios su pasitenkinimu Platforma ir įsitraukimu į joje vykdomą veiklą, klausimus iš viso atsakė 31 Platformos narys ir stebėtojas: 27 Platformos nariai, atstovaujantys atitinkamai valstybei narei, vienas stebėtojas ir trys socialinių partnerių atstovai.

2.1. Bendradarbiavimas ir bendri veiksmai

Nuo 2016 m., kai pradėjo veikti Platforma, iki 2019 m. pabaigos vykdant Platformos veiklą 14-oje priimančiųjų šalių buvo surengtas **31 darbuotojų vizitas ir bendros veiklos pratybos**, kurių metu kelionės ir apgyvendinimo išlaidos buvo padengtos remiantis sutartimi dėl paramos Platformai. Jais buvo naudojamosi siekiant suteikti konkrečią pagalbą tais atvejais, kai vienoje šalyje, dalyvaujant kitos šalies nacionalinėms valdžios institucijoms, atliekami bendri patikrinimai (42 proc.), daugiausia statybos ir žemės ūkio sektoriuose. Kitų rūšių vizitai (pvz., darbuotojų mainai mokymosi tikslais, mokymas, bendra veikla) padėjo nariams pagilinti žinias, susijusias su tam tikrais klausimais, praktika ar procesais, įgyjant tiesioginės ir praktinės mokymosi patirties. Jų metu visų pirma buvo nagrinėjami klausimai, susiję su vykdymo užtikrinimo institucijų organizacinėmis struktūromis, rizikos vertinimu, duomenų gavyba ir analize, informacinėmis sistemomis, duomenų bazėmis ir internetinėmis keitimosi informacija priemonėmis, nesąžiningu darbuotojų komandiravimu. Maždaug pusė 2019 m. apklausos respondentų mano, kad darbuotojų mokymosi vizitai yra viena iš penkių pagrindinių veiklos rūšių, padedančių siekti Platformos tikslų ir įgyvendinti jos uždavinius.

Pagalba atliekant bendrą patikrinimą žemės ūkio sektoriuje Ispanijoje

2019 m. liepos mėn. Ispanijos darbo inspekcija pakvietė Rumunijos darbo inspekciją kartu su Ispanijos ir Rumunijos policija per česnakų derliaus nuėmimo sezoną Albasetėje atlikti bendrus patikrinimus, šiuo tikslu pasinaudojant Platformos teikiama parama veiklai. Buvo apklausti ir patikrinti Ispanijos darbdaviai, Ispanijos laikinojo įdarbinimo įmonių darbuotojai ir Rumunijos tarpininkai. Nustatyta daugiau kaip 500 darbuotojų, kurie buvo informuoti apie jų teises. Šiuo metu atliekami tyrimai, o dėl nusikaltimų, susijusių su prekyba žmonėmis, ir išnaudojimo darbe suimti keturi asmenys.

Platformos nariai buvo suburti į **iš viso septynias darbo grupes**, kad galėtų kartu apsvarstyti esminius jiems kylančius klausimus, taip Platformos nariams sudarant sąlygas aktyviai dalyvauti Platformos veiklos planavimo procese. Šios grupės pasiekė įvairių praktinių rezultatų, pavyzdžiui, pateikė pasiūlymą dėl aktyvesnio nacionalinių valdžios institucijų keitimosi informacija pasitelkiant galimą **Vidaus rinkos informacinės sistemos** Nedeklaruojamo darbo modulį ir parengė terminų ir priemonių, susijusių su nedeklaruojamo darbo problemos sprendimu, žodynėlį¹². Kitos darbo grupės parengė Platformos darbo programą ir padėjo įgyvendinti valstybių narių ir socialinių partnerių prioritetus. Dauguma Platformos narių (68 proc.) laikosi nuomonės, kad darbas darbo grupėse yra viena iš penkių pagrindinių veiklos rūšių, padedančių siekti Platformos tikslų ir įgyvendinti jos uždavinius.

¹² Pateikiamas adresu <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1323&langId=en>.

Bulgarijoje, Graikijoje, Kipre, Latvijoje, Lietuvoje, Rumunijoje ir Slovėnijoje buvo sėkmingai įgyvendinami **savitarpio pagalbos projektai (angl. MAP)**¹³. Jų metu nariams suteikiama galimybė vykdymo užtikrinimo institucijoms svarbiose strateginėse srityse konsultuotis su Platformos ekspertų grupe. Šie projektai dažnai buvo grindžiami nacionaliniais struktūrinių reformų prioritetais, įskaitant tuos, į kuriuos dėmesys atkreiptas Europos semestro konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose. Metodas, kurį sudaro tokie etapai kaip savianalizė, praktinė kolegų parama dviejų vizitų metu ir veiksmų plano rengimas, padeda imtis svarbių pokyčių, pavyzdžiui, kurti naujas priemones ir gerinti vykdymo užtikrinimo institucijų tarpusavio bendradarbiavimą. Atlikus 2019 m. apklausą nustatyta, kad tai yra viena iš veiklos rūšių, labiausiai padėjusių įgyvendinti Platformos uždavinius.

Savitarpio pagalbos rezultatai Latvijoje

Po 2017 m. įgyvendinant Platformos savitarpio pagalbos projektą surengto vizito Latvijos valstybinė darbo inspekcija peržiūrėjo savo kovos su nedeklaruojamu darbu strategiją, atnaujino strateginius tikslus ir patvirtino naujus pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius. Taip pereita prie koncepcijos, pagal kurią daugiau dėmesio skiriama prevencinėms priemonėms. Šiuo metu daugiausia dėmesio skiriama pastangoms nedeklaruojamą darbą paversti deklaruojamu darbu – dabar 74 proc. visų nustatytų nedeklaruojamo darbo atvejų paverčiami deklaruojamu darbu¹⁴.

2.2. Tarpusavio mokymasis

Tarpusavio mokymasis ir sistemingas keitimasis informacija yra labai svarbios Platformos veiklos sritys, padedančios didinti pastangų visoje ES išspręsti nedeklaruojamo darbo problemą veiksmingumą.

Platformos seminaruose nagrinėjami aktualūs klausimai ir nauja praktika (pvz., prevencija, holistiniai nedeklaruojamo darbo problemos sprendimo metodai, informuotumo didinimas), taip pat sektoriai, kuriems nedeklaruojamas darbas daro didžiausią neigiamą poveikį (pvz., statybos, žemės ūkio, transporto sektoriai). Per šiuos renginius padarytos išvados įtrauktos į mokymosi išteklių dokumentus, kurie viešai skelbiami Platformos interneto svetainėje¹⁵.

Šešių **teminių apžvalginių praktinių seminarų** metu nariams buvo padedama didinti savo veiksmų veiksmingumą ir stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą, šiuo tikslu surengiant išsamesnius tarpusavio mokymosi ir problemų sprendimo kursus (kurie apima tolesnius vizitus ir specialistams skirtą priemonių rinkinio rengimą). Keletas iš pasirinktų temų buvo dvišaliai susitarimai ir susitarimo memorandumai, duomenų gavyba, rizikos vertinimas, darbuotojų ir įmonių informavimas, tarpvalstybiniai suderinti ir bendri veiksmai ir būsimas darbo inspekcijų vaidmuo bei jų kompetencijos profilis. 2019 m. atliekant apklausą buvo dažnai nurodoma, kad Platformos seminarai (84 proc.) ir teminiai apžvalginiai praktiniai seminarai (74 proc.) yra veiklos rūšys, labiausiai padedančios įgyvendinti Platformos uždavinius.

Dalijimasis idėjomis ir veiksmingos praktikos pritaikymas Graikijoje

¹³ 2020 m. planuojama teikti paramą Belgijai.

¹⁴ Tai gali būti, pavyzdžiui, atvejai, kai užtikrinama, kad su nedeklaruojamą darbą dirbančiais asmenimis būtų sudaroma oficiali darbo sutartis.

¹⁵ <https://ec.europa.eu/social/undeclared-work-platform>.

Remdamasi 2018 m. Ispanijoje surengtu teminiu apžvalginiu praktiniu seminaru rizikos vertinimo klausimais, Graikijos darbo inspekcija patobulino savo rizikos analizės priemonę, kad būtų galima geriau nustatyti neteisėtai veikiančius darbdavius. Graikijos darbo inspekcija šiuo nauju rizikos vertinimo metodu naudojosi siųsdama pranešimus įmonėms, kuriose gali kilti tokio pobūdžio rizika. Pradėjus siųsti raštus dėl numatomų patikrinimų, per pirmą mėnesį po tokių raštų išsiuntimo deklaruotų darbo visą darbo laiką sutarčių skaičius padidėjo 31 proc.

Be to, **du kartus per metus rengiamų plenarinių posėdžių metu** viena **teminė diena** buvo skirta konkrečiai nedeklaruojamo darbo sričiai ir galimiems sėkmingiems politikos metodams aptarti. Jie taip pat apima tokius Sprendime, kuriuo sukuriamas Platforma, pabrėžtus prioritetus kaip dėmesys priedangos įmonėms, duomenų apsauga ir keitimasis duomenimis.

2.3. Žinių gilinimas

Surasti nedeklaruojamo darbo problemos sprendimo būdus yra sudėtinga, o plėtojant žinių apie visus šio reiškinio aspektus bazę padedama gilinti atitinkamų subjektų ekspertines žinias konkrečiais su nedeklaruojamu darbu susijusiais klausimais. Platformoje sukaupia **naujų žinių** apie konkrečių rūšių nedeklaruojamą darbą (pvz., vokeliuose mokamus atlyginimus, nedeklaruojamą darbą bendradarbiavimo platformų ekonomikos sąlygomis, fiktyvų savarankišką darbą), taip pat apie priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią tokiam nedeklaruojamam darbui ir nuo jo atgrasyti, t. y. daugiau kaip 100 mokymosi išteklių ir 120 aprašų, kuriuose pateikiama gerosios praktikos pavyzdžių.

Iš viso paskelbta **14 tyrimų ir apklausų**, padedančių sukurti labiau įrodymais grindžiamą požiūrį. Juose apibendrinamos sukauptos ekspertinės žinios ir pateikiama naujos informacijos apie konkrečių rūšių nedeklaruojamą darbą, naujas tendencijas ir politikos metodus. Kalbant apie Sprendime išdėstytus prioritetus, atliekant šiuos tyrimus daugiausia dėmesio buvo skiriama tokiems klausimams kaip kova su fiktyviu savarankišku darbu ir deklaruojamu ne visu darbu, duomenų apsauga ir keitimasis informacija, prevencijos metodai, tarpvalstybinis bendradarbiavimas ir informacijos apie sėkmingo socialinių partnerių dalyvavimo atvejus kaupimas. Siekiant pateikti įrodymais grindžiamų sprendimų, atliekant Platformos tyrimus ir apklausas buvo naudojamos bendra ir praktine patirtimi. Vis dėlto tik 32 proc. Platformos narių mano, kad tyrimai ir apklauso yra viena iš penkių svarbiausių veiklos rūšių, padedančių siekti Platformos tikslų ir įgyvendinti jos uždavinius. Kaip vienas iš būdų padidinti tyrimų ir apklausų naudingumą buvo pasiūlyta juos versti į įvairias kalbas.

Nedeklaruojamo darbo mastas

Nedeklaruojamo darbo mastą Europoje sudėtinga įvertinti, nes iš esmės tai yra užslėptas reiškinys. Pirmiausia informacijos suvestinėse buvo apibūdinti nedeklaruojamo darbo visose ES šalyse ypatumai ir pateikta informacija apie sprendžiant šią problemą dalyvaujančias institucijas¹⁶. 2017 m. taip pat buvo atliktas nedeklaruojamo darbo masto Europoje tyrimas. Jo metu, remiantis darbo sąnaudų, apie kurias pranešė darbuotojai ir įmonės, neatitiktimis, apskaičiuota, kad 9,3 proc. visų darbo sąnaudų ES privačiame sektoriuje siejamos su nedeklaruojamu darbu ir kad privačiame sektoriuje nedeklaruojamas darbas sudaro 14,3 proc. bendrosios pridėtinės vertės¹⁷. Vis dėlto nedeklaruojamo darbo mastas įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi – jis siekia nuo 7 iki 27 proc. bendrosios pridėtinės vertės.

¹⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1322&langId=en>.

¹⁷ Williams, C.C., Horodnic, I.A., Bejakovic, P., Mikulic, D., Franic, J., Kadir, A. (2017), *An evaluation of the scale of undeclared work in the European Union and its structural determinants: estimates using the Labour Input Method (LIM)*, pateikiama adresu <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=18799&langId=en>.

2.4. Komunikacijos veikla

Vykdam Platformos veiklą sukaupia įrodymais grindžiamų išteklių, kaip geriausia spręsti nedeklaruojamo darbo problemą. Jos **virtualioje bibliotekoje**¹⁸ pateikiama vertingos informacijos ir praktinių pavyzdžių, sukaupų vykdam Platformos veiklą. Du kartus per metus rengiamame informaciniame biuletenyje, kuris siunčiamas po plenarinių posėdžių, suinteresuotiesiems subjektams pateikiama naujausia informacija apie Platformą, jos veiklą ir narius. Vidaus komunikacijos tikslais Platformos nariai ir stebėtojai bendradarbiavimui skirtoje darbo erdvėje keičiasi dokumentais ir skelbia informaciją apie atitinkamus įvykius. Kovo 2 d. Platforma pradėjo pirmąją Europos kampaniją už deklaruojamą darbą #EU4FairWork.

2.5. Teminė Platformos aprėptis. Įrodymų įvairiais klausimais kaupimas

Pirmaisiais Platformos veikimo metais joje buvo telkiamos žinios ir kaupiami išsamesni įrodymai įvairiausiais klausimais: pradedant politikos metodais ir baigiant strateginiu valdymu bei tarpvalstybiniu bendradarbiavimu.

¹⁸ <https://ec.europa.eu/social/undeclared-work-platform>.

Keletas pagrindinių mokymosi temų pavyzdžių

Sektoriai

- Žemės ūkis
- Transportas
- Viešbučių, restoranų ir kavinių sektorius
- Statyba

Bendradarbiavimas

- Socialiniai partneriai
- Tarpvalstybiniai veiksmai
- Dalijimasis duomenimis

Žinių plėtra

- Nedeklaruojamo darbo masto įvertinimas
- Įrodymais grindžiami praktikos pavyzdžiai

Gebėjimų stiprinimas

- Pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai
- Holistiniai metodai
- Prevencija

Inovacijos

- Rizikos vertinimas
- Duomenų analizė ir duomenų gavyba

Veiksmingi metodai. Įgyta patirtis

Toliau pateikiama keletas pagrindinių sėkmingų metodų ypatumų, nustatytų pirmaisiais Platformos veikimo metais.

Bendradarbiavimas. Atsakomybė už nedeklaruojamo darbo problemos sprendimą paprastai tenka keliems valdžios institucijų departamentams, todėl gali trūkti suderinto požiūrio. Valstybės narės socialinius partnerius dažnai įtraukia tik į keitimosi informacija tarpusavyje ir konsultacijų procesus. Vadovaujantis kelioms institucijoms bendru strateginiu požiūriu užtikrinama geresnė prieiga prie duomenų ir informacijos ir padedama stiprinti tarpusavio supratimą, rengti bendras strategijas ir imtis konkrečių veiksmų.

Pastangų ir išteklių telkimas. Rizikos vertinimas ir duomenų analizė. Kai kurios valstybės narės yra sukūrusios rizikos vertinimo modelius, kuriais remdamosi vykdymo užtikrinimo institucijos gali išskirti rizikingiausius nedeklaruojamo darbo atvejus. Taikant šį metodą veiksmingai panaudojami ištekliai ir atliekama daugiau sėkmingų patikrinimų. Veiksmingesnis duomenų naudojimas yra viena iš esminių rizikos vertinimo dalių.

Atgrasomųjų ir prevencinių metodų derinimas. Reikia sukurti metodą, pagal kurį veiksmingesnės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemonės, taikomos nustačius nedeklaruojamo darbo faktą, būtų derinamos su priemonėmis, kuriomis pirmiausia siekiama užkirsti kelią nedeklaruojamam darbui. Padėdami siekti šio tikslo, Platformos nariai naudojami daugybe įvairių prevencinių metodų, įskaitant paskatas, susijusias su nedeklaruojamo darbo pasiūlos ir paklausos mažinimu, informuotumo didinimo kampanijas (skirtas darbdaviams, darbuotojams ir visuomenei), taip pat institucijų reformas.

Holistiniai metodai, kai kartu taikomos įvairios priemonės. Veiksmingiausias ir efektyviausias būdas spręsti nedeklaruojamo darbo problemą yra taikyti tiek tiesiogines, tiek netiesiogines priemones. Holistinis metodas yra ir strateginis, ir suderintas; pagal jį, siekiant padėti nedeklaruojamą darbą paversti deklaruojamu, derinamos tiesioginės priemonės (pvz., patikrinimai darbo vietoje ir tarpusavio stebėsena) ir netiesioginės priemonės (pvz., informuotumo didinimo kampanijos ir švietimo iniciatyvos).

Pasak 2019 m. apklausos respondentų, ateityje vykdant Platformos veiklą daugiau dėmesio turėtų būti skiriama informuotumo didinimo ir pasitikėjimo stiprinimo iniciatyvoms (taip mano 65 proc. respondentų), paskatoms dirbti deklaruojamą darbą¹⁹ (55 proc.) ir veiksmams tarpvalstybiniu lygmeniu (55 proc.). Respondentai nemano, kad būtina iš esmės keisti veiklos kryptis. Daugiausia dėmesio ir toliau turėtų būti skiriama renginiams, kuriuose suburiami nariai, kad galėtų keisti praktikos pavyzdžiais, t. y. įprastiems seminarams (74 proc.), teminiams apžvalginiams praktiniams seminarams (65 proc.), darbo grupėms (61 proc.) ir darbuotojų mokymosi vizitams (52 proc.). 48 proc. respondentų teigia, kad reikėtų toliau dalytis gerosios patirties aprašais ir sėkmingos veiklos pavyzdžiais.

3. PAŽANGA, PADARYTA SIEKIANT PLATFORMOS TIKSLŲ

Šiame skyriuje nagrinėjama pažanga, padaryta siekiant Sprendimo 4 straipsnyje nustatytų Platformos tikslų.

Platformos laimėjimų apžvalga

 Bendradarbiai vimas	 Bendras sutarimas	 Priemonės	 Įrodymai	 Informuotu mas
• Aktyvesnis bendradarbiavimas šalyse • Naujos tarpvalstybinės iniciatyvos • Darbuotojų mainai ir keitimasis informacija • Tarpusavio parama vykdamas reformas	• Nedeklaruojamo darbo pavertimas deklaruojamu darbu • Susitarimas dėl prioritetų ir sunkumų • Holistiniai metodai • Dėmesys prevencijai ir rizikos vertinimui	• 53 mokymosi renginiai • 1 450 dalyvių • 103 mokymosi ištekčiai • 6 specialistams skirti priemonių rinkiniai • Virtuali biblioteka (195 leidiniai)	• 14 konkrečių ar naujų nedeklaruojamo darbo rūšių tyrimų • 3 metinės Platformos narių apklausos • Politikos metodai, grindžiami 120 praktinių pavyzdžių	• Aktyvesnė informuotumo didinimo veikla • Pirmoji Platformos kampanija (2020 m. kovo–birželio mėn.)

3.1. Valstybių narių atitinkamų valdžios institucijų ir kitų susijusių subjektų bendradarbiavimo stiprinimas siekiant veiksmingiau ir efektyviau spręsti nedeklaruojamo darbo problemą

Daugialypio tinklo kūrimas

Esant tokiai padėčiai, kai atsakomybė už nedeklaruojamo darbo problemos sprendimą paprastai paskirstoma įvairioms įstaigoms, o socialinių partnerių dalyvavimo sprendžiant šią problemą lygis yra nevienodas, vykdant Platformos veiklą į unikalų tinklą suburta daugiau kaip 50 suinteresuotųjų subjektų. Prieš sukuriant Platformą bendradarbiavimo ES lygmeniu atvejų nebuvo daug ir dažniausiai buvo palaikomas *ad hoc* bendradarbiavimas (pvz., pasitelkiant Vyresniųjų darbo inspektorių komitetą, Darbuotojų komandiravimo ekspertų komitetą ir Užimtumo komitetą, kuriuose kova su nedeklaruojamu darbu nėra vienas iš jų prioritetų), retai keičiantis žiniomis ir menkai bendradarbiaujant.

¹⁹ Tokios paskatos apima daug įvairių priemonių, įskaitant, pavyzdžiui, patariamuosius patikrinimus, nedeklaruojamo darbo įforminimo paslaugas ir tikslinį PVM sumažinimą sektoriuose, kuriuose kyla rizika.

Vykdam Platformos veiklą tiek šalyse, tiek tarpvalstybiniu lygmeniu **išplėtoti esami tinklai ir sustiprintas bendradarbiavimas** sprendžiant nedeklaruojamo darbo problemą. Beveik visi 2019 m. apklausos respondentai (94 proc.) nurodė, kad Platformoje vykdoma veikla padėjo plėtoti jų organizacijų tinklus ir ryšius. Dauguma respondentų (68 proc.) pritaria nuomonei, kad vykdam Platformos veiklą taip pat prisidėta stiprinant valstybių narių atitinkamų valdžios institucijų ir kitų susijusių subjektų bendradarbiavimą.

Nariai ir stebėtojai iš esmės yra aktyvūs – visi dalyvauja vykdam atitinkamą veiklą. Vis dėlto įvairios šalys prisiima nevienodus įsipareigojimus ir nevienodai dalyvauja Platformos veikloje. Šis tinklas vis dar tobulinamas, o nariai ir stebėtojai, įskaitant socialinius partnerius, turi daug neišnaudotų galimybių visapusiškai įsitraukti į vykdomą veiklą ir aktyviau skleisti įgytas žinias, kad būtų galima užsitikrinti platesnio masto pritarimą ir daryti didesnę poveikį.

Bendro sutarimo dėl veiksmingų politikos metodų siekimas

Pradėjus veikti Platformai, valstybių narių padėtis tokiose srityse kaip jų bendros strategijos lygis ir pobūdis, organizaciniai pajėgumai ir tai, koku mastu kova su nedeklaruojamu darbu laikoma prioritetu, buvo labai nevienoda. Per tą laiką Platforma **padėjo įtvirtinti kovą su nedeklaruojamu darbu kaip vieną iš prioritetinių veiksmų ir siekti bendro sutarimo dėl veiksmingų politikos metodų**. Bendradarbiaujant su kolegomis, visų pirma teikiant savitarpio pagalbą, Platformos nariams tiesiogiai padedama kurti ir taikyti tokius metodus.

Iš narių atsiliepimų matyti, kad Platforma visų pirma padeda **kurti labiau holistinį požiūrį į nedeklaruojamo darbo problemos sprendimą**. Vykdam Platformos veiklą ne tik daug dėmesio skiriama informavimui ir informuotumo didinimui, bet ir skatinama nedeklaruojamą darbą paversti deklaruojamu darbu, šiuo tikslu taikant veiksmingesnius atgrasymo metodus, pavyzdžiui, patikrinimus ir sankcijas, kurie grindžiami rizikos vertinimu ir aktyvesniu keitimusi duomenimis. Platformos nariai nurodė, kad dėl dalyvavimo Platformos veikloje, susijusioje su informuotumo didinimo ir pasitikėjimo stiprinimo iniciatyvomis (52 proc.), atgrasymo ir nustatymo priemonėmis (39 proc.), veiksmais tarpvalstybiniu lygmeniu (32 proc.), paskatomis dirbti deklaruojamą darbą (23 proc.), organizaciniais modeliais (16 proc.) ir platesnio masto struktūrinėmis reformomis (16 proc.), jų atstovaujama šalis arba organizacija ėmėsi arba planuoja imtis atitinkamų pokyčių, pavyzdžiui, susijusių su politikos sistemomis ir įgyvendinimo priemonėmis.

Vis dėlto, kalbant apie kovos su nedeklaruojamu darbu metodus, vykdam Platformos veiklą – atsižvelgiant į jos narių sudėtį – daugiausia dėmesio skiriama ne atvejams, kai nesilaikoma mokesčių ir socialinės apsaugos teisės aktų, o kovai su darbo teisės pažeidimais. Be to, ribota įrodymų bazė, kuria galima remtis, taip pat buvo viena iš kliūčių, trukdančių toliau daryti pažangą šioje srityje.

Labiau holistinio požiūrio kūrimas

Platformos nariai ir stebėtojai bendrai sutaria, kad, norint spręsti nedeklaruojamo darbo problemą politikos ir veiklos lygmenimis, reikia vadovautis holistiniu požiūriu, naudojantis visomis turimomis politikos priemonėmis ir užtikrinant visų pagrindinių įstaigų tarpusavio bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su socialiniais partneriais.

2019 m. atlikus Platformos narių apklausą paaiškėjo, kad šioje srityje padaryta didelė pažanga: Lietuvoje, Prancūzijoje ir Rumunijoje įsteigtos naujos nacionalinės veiksmų koordinavimo įstaigos, Suomijoje pradėta įgyvendinti nacionalinį bandomąjį projektą²⁰, o Graikijoje, Latvijoje ir Prancūzijoje imta taikyti įvairesnes priemones ir (arba) įgyvendinti naujas strategijas.

²⁰ Įgyvendinant šį nacionalinį bandomąjį projektą, kuriuo siekiama mažinti su darbu susijusių nusikaltimų skaičių, dalyvavo darbuotojų saugos ir sveikatos (DSS) ir mokesčių institucijos bei policija. Juo buvo siekiama strategiškai bendradarbiauti imantis bendrų veiksmų ir įgyvendinant bendradarbiavimo projektus.

3.2. Valstybių narių atitinkamų valdžios institucijų ir subjektų pajėgumų spręsti su tarpvalstybiniais nedeklaruojamo darbo aspektais susijusias problemas gerinimas

Norint spręsti problemas, susijusias su konkrečių rūšių tarpvalstybiniu nedeklaruojamu darbu, pavyzdžiui, nedeklaruojamais mobiliaisiais ES darbuotojais arba nesąžiningu darbuotojų komandiravimu, be kita ko, pasitelkiant priedangos įmones, reikalingas platesnio masto ir aktyvesnis tarpvalstybinis bendradarbiavimas. Šiuo metu paprastai naudojamos įvairiomis bendradarbiavimo priemonėmis: pradedant keitimusi informacija ir darbuotojų mainais ir baigiant bendrais patikrinimais, grindžiamais dvišaliais susitarimais ir susitarimo memorandumais.

Bendras Šiaurės šalių kovos su nedeklaruojamu darbu projektas

Danija, Estija, Islandija, Latvija, Norvegija, Suomija ir Švedija, joms pagal ES užimtumo ir socialinių inovacijų programą (EaSI) skyrus ES finansinę paramą, suvienijo jėgas, siekdamas bendradarbiauti įgyvendinant bendrą Šiaurės šalių kovos su nedeklaruojamu darbu projektą. Įgyvendinant šį projektą daugiausia dėmesio skiriama tokiems klausimams kaip bendri patikrinimai, dalijimasis gerosios patirties pavyzdžiais (visų pirma susijusiais su komunikacijos ir prevenciniais metodais) ir rezultatų vertinimas. Jo tikslas – padėti Šiaurės šalims geriau pasirengti spręsti nedeklaruojamo darbo problemą keičiantis informacija, bendradarbiaujant, teikiant pagalbą ir dalijantis žiniomis.

Vykdam Platformos veiklą valstybėms narėms padedama stiprinti partnerystę sprendžiant tarpvalstybinio nedeklaruojamo darbo problemą, nes joms sudaromos sąlygos toliau bendradarbiauti vadovaujant Europos darbo institucijai. Užtikrinamos vis didesnį tarpusavio pasitikėjimą ir palaikydamos nuolatinius ryšius, valstybės narės stiprina esamą partnerystę ir mezga ryšius su naujomis šalimis. Be to, darbo programoje vis daugiau dėmesio skiriama tarpvalstybiniais aspektais, taip pat nurodomos priemonės, padedančios joms tobulinti savo praktiką pasitelkiant tyrimus (pvz., dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo), darbo grupes (dėl keitimosi duomenimis), teminius apžvalginius praktinius seminarus ir priemonių rinkinius (dėl dvišalių susitarimų ir susitarimo memorandumų, bendrų ir suderintų patikrinimų).

Vis dėlto **dalyvavimo palaikant tarpvalstybinį bendradarbiavimą lygis tebėra nevienodas**. Nacionalinės valdžios institucijos, užuot rengusios strateginius planus, daugiausia dėmesio skiria *ad hoc* bendradarbiavimui su kaimyninėmis šalimis ir padeda reaguoti į neatidėliotinus sunkumus. Dauguma darbo inspekcijų retai dalyvauja atliekant suderintus ir bendrus tarpvalstybinius patikrinimus (1–2 kartus per metus)²¹. Bendradarbiavimas Europos darbo institucijoje, be kita ko, su socialinių partnerių organizacijomis, galėtų padėti įveikti kai kuriuos iš šių sunkumų ir išspręsti ribotą Platformos veiklos pajėgumų problemą.

Aktyvesnis tarpvalstybinis bendradarbiavimas ir pažanga stiprinant gebėjimus

2019 m. apklausos duomenimis, 61 proc. respondentų teigia, kad vykdam Platformos veiklą prisidėta stiprinant valstybių narių atitinkamų subjektų pajėgumus spręsti su tarpvalstybiniais nedeklaruojamo darbo aspektais susijusias problemas. Organizacijos išitraukė arba planuoja kitais metais išitraukti į tarpvalstybinę veiklą, įskaitant tarpvalstybinius pareigūnų susitikimus (52 proc.), darbuotojų mainus

²¹ Stefanov R., Mineva D., Terziev P. (2019), *Cross-border actions tackling undeclared work*, Europos kovos su nedeklaruojamu darbu platforma, Briuselis.

ir (arba) bendrus veiksmus (41 proc.), bendrus patikrinimus (39 proc.).

3.3. Visuomenės informuotumo su nedeklaruojamu darbu susijusiais klausimais didinimas ir valstybių narių skatinimas dėti daugiau pastangų

Platforma padeda užtikrinti, kad jos nariai daugiau dėmesio skirtų informuotumo didinimui, – pusė narių pranešė apie pokyčius šioje srityje. Daugiausia dėmesio skiriama pastangoms skatinti narius, vykdant konkrečią veiklą, dalytis žiniomis apie informuotumo didinimo kampanijas (pvz., teminį apžvalginį praktinį seminarą ir priemonių rinkinį²², seminarus, susijusius su prevenciniais metodais ir informacijos apie Platformos veiklą sklaida).

Vis dėlto daryti tiesioginį poveikį didinant visuomenės informuotumą pavyksta lėčiau. Tik 35 proc. respondentų, dalyvavusių atliekant 2019 m. apklausą, sutinka, kad siekiant šio tikslo Platformoje padaryta labai didelė arba didelė pažanga. 2019–2020 m. darbo programoje pripažįstama, kad šį uždavinį būtina paversti veiksmais, todėl daugiau dėmesio skiriama komunikacijai ir informuotumo didinimui. 2020 m. kovo–birželio mėn. bus vykdoma pirmoji Platformos narių ir stebėtojų parengta Platformos kampanija apie deklaruojamo darbo teikiamą naudą. Ji bus sustiprinta veiksmų savaite, ir jos metu nariai bus raginami suvienyti savo pastangas.

4. IŠVADOS

Nuo 2016 m., kai pradėjo veikti Europos kovos su nedeklaruojamu darbu platforma, sudaromos palankesnės sąlygos aktyvesniam bendradarbiavimui šalyse ir tarpvalstybiniu lygmeniu. Grindžiama tokiais principais kaip tvirtas valdymas, išsami darbo programa ir aktyvus narių dalyvavimas, ji padeda visoje ES didinti efektyvumą ir modernizuoti vykdymo užtikrinimo institucijas. Platformoje kaupiamos patikimos įrodymais grindžiamos žinios, suteikiančios galimybę valstybėms narėms ir socialiniams partneriams mokytis vieniems iš kitų, diegti inovacijas ir imtis bendrų veiksmų.

Kalbant apie likusius sunkumus, vykdant Platformos veiklą atkreiptas dėmesys į būtinybę stiprinti visų narių įsipareigojimus ir didinti Platformos veiklos pajėgumus. Vykdyto užtikrinimo institucijos ir socialiniai partneriai turi toliau plėtoti veiksmingesnį bendradarbiavimą tiek nacionaliniu, tiek tarpvalstybiniu lygmeniu toliau stiprindami strateginius ir su veikla susijusius kovos su nedeklaruojamu darbu metodus. Esama daug galimybių stiprinti valstybių narių valdžios institucijų tarpusavio mokymosi procesą ir didinti kovos su nedeklaruojamu darbu priemonių veiksmingumą, visų pirma geriau dalijantis duomenimis, atliekant išsamesnę duomenų analizę ir rizikos vertinimą, taip pat užtikrinant aktyvesnį tarpvalstybinį bendradarbiavimą. Iš dalies tokius patobulinimus galima įgyvendinti toliau plėtojant ES lygmens informacines sistemas, kuriomis būtų naudojamos ne tik didelės rizikos įmonės nustatyti, kad jas būtų galima patikrinti, bet ir siekiant tikslingiau taikyti prevencinius metodus. Šiuo požiūriu taip pat labai svarbu toliau didinti sąveiką su pagrindinėmis ES iniciatyvomis ir politikos sritimis (pavyzdžiui, susijusiomis su platformų darbuotojų darbo sąlygomis, Europos semestru ir Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimu, keitimusi informacija mokesčių tikslais, įskaitant darbo pajamas²³) ir finansavimo priemonėmis (pavyzdžiui, „Europos socialiniu fondu +“). Svarbu toliau plėtoti visapusišką požiūrį, pagal kurį veiksmingos ir efektyvios atgrasymo priemonės būtų derinamos su priemonėmis, kuriomis pirmiausia siekiama užkirsti kelią nedeklaruojamam darbui. Ateityje taip pat galima daugiau dėmesio skirti piliečių, darbuotojų ir darbdavių švietimui ir jų informuotumo apie savo teises, įsipareigojimus ir pareigas didinimui.

²² „Informavimo priemonės ir metodai, kaip užmegzti ryšius su darbdaviais ir darbuotojais kovojant su nedeklaruojamu darbu“ (angl. *Information tools and approaches to reach out to employers and workers in the fight against undeclared work*), <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=20864&langId=en>.

²³ 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje.

2020 m. kovo–birželio mėn. vyksianti pirmoji Platformos informavimo ir informuotumo didinimo kampanija #EU4FairWork yra svarbus žingsnis šia kryptimi, ir juo turės būti remiamasi ateityje.

Valstybių narių bendradarbiavimas Europos darbo institucijoje gali remtis dideliu Platformos narių ir stebėtojų tarpusavio pasitikėjimu ir tvirto bendradarbiavimo pagrindu. Tai bus tvirtas pagrindas aktyvesniam tarpvalstybiniam bendradarbiavimui ir gebėjimų stiprinimui pradiniu EDI, kurios įgaliojimai yra gerokai platesnio užmojo. Platesnis EDI užmojis leis kompensuoti ribotesnę Platformos veiklos pajėgumą ir nevienodą jos narių įsitraukimą į Platformos veiklą.

Platformos 2019–2020 m. darbo programa bus įgyvendinama taip, kaip ir buvo planuota, sudarant sąlygas sklandžiam atitinkamos veiklos perdavimui. EDI pradėjus veikti visu pajėgumu, Sprendimas (ES) 2016/344 bus panaikintas, tačiau dabartiniai Platformos tikslai, uždaviniai ir veikla iš esmės įtvirtinti Reglamente, kuriuo įsteigiama EDI (jo 12 straipsnyje ir priede)²⁴. Be to, įsteigiant EDI suteikiama galimybė imtis tolesnių pakeičių ir spręsti dėl pradinės Platformos struktūros kylančias problemas.

Europos darbo institucija nustatys prioritetus ir siūlys, kaip ilgainiui spręsti pirmiau nurodytas problemas. Galima numatyti, kad Platformoje, kaip nuolatinėje EDI darbo grupėje, daugiausia dėmesio bus skiriama pagrindinei jos užduočiai spręsti nedeklaruojamo darbo problemą, o tam tikras horizontalesnio pobūdžio užduotis, pavyzdžiui, susijusias su parama operatyviam tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, vykdymo užtikrinimo įstaigų gebėjimų stiprinimu ir visos ES masto priemonių kūrimu, bus galima nuosekliau atlikti vykdant platesnio masto EDI veiklą. Vykdant Platformos veiklą bus galima naudotis visapusiška EDI veiklos struktūra ir konkrečiomis darbuotojų ekspertinėmis žiniomis įvairiose srityse. Dėl sąveikos su EDI veikla kitose srityse ir tvirtų įgaliojimų spręsti nedeklaruojamo darbo problemą Platformoje vykdomą veiklą bus galima išplėsti, patobulinti, tikslingiau nukreipti ir suplanuoti ilgesniam laikotarpiui. Tai, kad EDI dalyvaus 2020 m. rengiamoje Platformos kampanijoje dėl deklaruojamo darbo teikiamos naudos²⁵, yra geras iniciatyvų, kurių imamasi ES lygmeniu siekiant palaikyti sąžiningumą Europos darbo rinkoje, sąveikos ir suderinimo pavyzdys.

Įsteigus EDI bus suteiktas didesnis postūmis veiksmingiau spręsti nedeklaruojamo darbo problemą ir nedeklaruojamą darbą paversti deklaruojamu darbu, taip padedant užtikrinti tinkamas darbo sąlygas, sąžiningą konkurenciją ir sąžiningą judumą, kurie naudingi darbuotojams, ekonomikai ir visai visuomenei.

24 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1149, kuriuo įsteigiama Europos darbo institucija, iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 883/2004, (ES) Nr. 492/2011 ir (ES) 2016/589 ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2016/344.

25 Europos darbo institucijos 2020 m. darbo programa, https://ela.europa.eu/documents/ELA_Work_Programme_2020.pdf.